

Esimerkkejä riskeistä, joiden tunnistamiseksi, ehkäisemiseksi ja hallitsemiseksi toimintaohjeen laatiminen voi olla tarpeellista luomukasvintuotannossa

Tuotantopanosten hankinta ja vastaanotto

Lisäysaineisto

- **Siemen tai muu lisäysaineisto ei täytä luomuvaatimuksia, esimerkiksi**
 - vakuustodistusten tai saateasiakirjojen osalta;
 - seoksessa on tavanomaista siementä, jonka käyttöön tarvittaisiin lupa.
 - Luomuviljelijä käyttämä urakoitsija ei ole huomionnut luomuviljelyssä käytettävän siemenen vaatimuksia.
- **Siemenerä ei vastaa tilausta:** Tavanomaista lisäysaineistoa saapuu tilalle, vaikka on tilattu nimenomaan luomutuotannossa luvallista siementä. Koskee erityisesti nurmensiemenseoksia, joissa on sekä tavanomaisia että luomukomponentteja.
- **Ristikontaminaatio tavanomaisesta kylvösiemenestä luomutuotteeseen:**

Tavanomaisessa, sertifioidussa kylvösiemenessä voi olla niin suuria jäämiä esimerkiksi korrenvahvistajana käytetyistä kasvunsääteistä (esimerkiksi klormekvattikloridi, CCC), että niistä aiheutuu jäämiä (ns. ristikontaminaatio) viljeltävään luomukasviin.

Ristikontaminaatiosta on näyttöä esimerkiksi tavanomaisen kauran osalta, kun tavanomaisen sertifioidun kylvösiemenen CCC-jäämä (6 mg/kg) aiheutti niukasti määritysraja (0,005 mg/kg) ylittävän ristikontaminaation luomukauraan (tuleentuneet jyvät). Riskin voi välttää käyttämällä luomukylvösiementä myös puhdaskauran viljelyssä. Korkeat jäämäpitoisuudet tavanomaisesti tuotetussa kylvösiemenessä ovat ilmeisen poikkeuksellisia, mutta kasvusääteiden käytöstä voi kysyä sertifioidun tavanomaisen kylvösiemenen toimittajalta ja tarvittaessa sopia esimerkiksi kylvösiemen jäämätutkimuksesta.

Rehunsäilöntäaineet

- Varmistu, että rehunsäilöntäaineet ovat luomueläintuotantoon soveltuvia, jos rehu on tarkoitettu luomueläintilan käyttöön.

Luomuviljan ja/ tai -rehun vastaanotto toisilta luomutoimijoilta

- Luomutodistuksen tarkastaminen on jäänyt tekemättä ennen ostoa ja/tai ennen tuotteiden siirtoa varastoon tai käyttöä.
- Saateasiakirjaa ei ole saatu tuotteita vastaanotettaessa.
- Vaatimuksenmukaisuusvakuutus tai viljapassi puuttuu.
- Asiakirjojen sisällössä on puutteita: esim. tarkastuslaitos, tuotteen vaihe, päivämäärät

Kasvinsuojeluaineiden jäämät tavanomaisessa lannassa, kompostin raaka-aineissa ja eläinten kuivikkeissa

Luomutoimijoiden on tunnistettava ja hallittava jäämäriskejä luomutuotannossa kielletyistä aineista. Luomukasvintuotannossa käytettäviä tavanomaisia tuotantopanoksia, jotka voivat sisältää jäämiä kasvinsuojeluaineista, ovat esimerkiksi siemenet, taimet, lannoitteet, maanparannusaineet, kuivikkeet ja kompostin raaka-aineet.

Erityisen riskin muodostavat tavanomaisessa viljelyssä käytetyt kasvinsuojeluaineet, joiden käyttöohjeet sisältävät aineilla käsiteltyjen kasvustojen satojen, kasvinosien ja satojätteiden käytön rajoituksia. Esimerkkejä kasvisuojeluaineiden käyttöohjeiden (saatavissa osoitteesta: <https://www.kemidigi.fi/kasvinsuojeluinerekisteri/haku>) mukaisia rajoituksia sadon käytölle:

- Kasvijätettä, joka on käsitelty valmisteella ei saa käyttää kompostointiin tai maan kattamiseen.
- Viljan olkia ei saa käyttää ruokasienten tai kasvihuonevihnannesten kasvatusalustoissa.
- Viljan olkia tai siemeneksi viljeltävien nurmikasvien korsia ei saa käyttää lypsykarjan rehuksi ja sienten kasvualustaksi.
- Kompostointiin ei saa käyttää sellaisten eläinten lantaa, joita on ruokittu valmisteella käsitellyillä kasveilla.
- Nurmikon leikkuujätettä ei saa sellaisenaan käyttää kasvimaalla katteena, vaan se on kompostoitava tai jätettävä paikoilleen.
- Käsiteltyä siemenheinäkasvuston olkea ei saa käyttää rehuksi, mikäli se on käsitelty 3-solmuasteen jälkeen.

Esimerkki: Tavanomaisen oljen käyttö kuivikkeena luomueläimille on sallittua, kun kasvinsuojeluaineella käsiteltyjen kasvien olkien käyttöön rehuna ei liity rajoituksia. Oljen silppuaminen vähentää sen houkuttelevuutta rehuna.

Tuotteiden käsittely ja erilläänpito

Viljankuivaus, puhdistus tai lajittelu tavanomaisessa kuivurissa tai muissa tiloissa

- Viljaerien sekoittuminen varastossa (siirtymävaiheen tuote, tavanomainen tai luomu)
- Luomuviljan sekoittuminen tavanomaisen viljan kanssa puutteellisesti tyhjennettyjen tai puhdistettujen siilojen, kaatosuppiloiden tai elevaattoreiden takia
- Viljan purku tavanomaisesta siilosta luomukuormaan.
- Siirtymävaiheen (SV1 ja SV2) -tuotteiden erilläänpito omissa tiloissa epäonnistuu

Peltolohkojen käytön suunnittelu ja viljelytoimenpiteet

- **Tilan hallintaan tulee uutta tavanomaista peltoa:** mahdollinen rinnakkaisviljely ja tuotteiden erilläänpito
- **Suoja-alueiden riittävyys arviointi:** Torjunta-aineiden käyttö tavanomaisella pellolla ja mahdolliset tuulikulkeumat
- **Torjunta-ainetta kulkeutuu luomutuotannossa olevalle lohkolle:** Rahtiruiskuttajan harhautuminen väärälle lohkolle.